

Riigikogu Rahanduskomisjon
Lossi Plats 1a
15165 Tallinn

Meie 07.06.2017 nr 4/151

**Arvamuse esitamine tulumaksuseaduse,
käibemaksuseaduse ja liiklusseaduse muutmise
seaduse eelnõu (458 SE) kohta**

Lugupeetud Mihhail Stalnuhhin!

Rahandusministeerium saatis 5. juunil 2017. aastal Riigikogu rahanduskomisjonile ettepanekud tulumaksuseaduse, käibemaksuseaduse ja liiklusseaduse muutmise seaduse eelnõu (458 SE) kohta. Ettepanekute kohaselt jäetakse eelnõust muu hulgas välja nn panditulumaksu kehtestamisega seonduvad sätted, kuid täpsustatakse varjatud kasumieraldiste maksustamise korda. Sellest tulenevalt esitavad Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Tööandjate Keskliit oma märkused ja kommentaarid Rahandusministeeriumi muudatusettepanekute kohta, mis on seotud varjatud kasumieraldiste maksustamisega.

1. Varjatud kasumieraldiste maksustamine

Rahandusministeeriumi ettepaneku nr 10 kohaselt tuleb eelnõu § 1 täiendada tulumaksuseaduse täiendamisega §-ga 50² järgmises sõnastuses:

„§ 50². Tulumaks varjatud kasumieraldistelt

(1) Residendist äriühing maksab tulumaksu äriühingu aktsionärile, osanikule või liikmele antud laenult, kui tehingu asjaolud viitavad, et tegemist võib olla varjatud kasumieraldisega. Emaettevõtjale lõike 2 ja äriseadustiku § 6 tähenduses ning sama emaettevõtja teisele tütarettevõtjale, välja arvatud laenuandja tütarettevõtjale antud laenu puhul, mille tagastamise tähtaeg on pikem kui 48 kuud, eeldatakse, et tegemist võib olla varjatud kasumieraldisega ning vastupidise tõendamise kohustus on maksumaksjal.“

Me ei pea vajalikuks täiendada tulumaksuseadust viidatud sätte esimese lausega, mille kohaselt võib Maksu- ja Tolliamet maksustada äriühingu omanikule antud laenu, kui laenu tingimused viitavad sellele, et sisuliselt on tegemist varjatud kasumieraldisega. Juhime tähelepanu sellele, et maksukorralduse seaduse § 84 annab maksuhaldurile võimaluse majanduslikult põhjendamata laen oma majandusliku sisu järgi kasumieraldiseks ümber kvalifitseerida. Kui juba praegu on võimalik varjatud kasumieraldist maksustada, siis puudub meie hinnangul vajadus tulumaksuseaduse täiendamise järele. Viidatud sätte lisamine võib tekitada vaidlusi ja segadust. Samas kiidame heaks mõtte, et Rahandusministeerium koostöös Maksu- ja Tolliameti ning turuosalistega koostab juhendi laenude ja kasumieraldiste eristamise kohta.

Oleme vastu ka viidatud sätte teisele lausele, millega muudetakse tõendamiskoomust nende laenude osas, mille tagastamise tähtaeg on pikem kui 48 kuud. Kui praegu lasub tõendamise kohustus maksuhalduril, siis ettepaneku kohaselt läheb tõendamiskoomus laenuandjale, kui laenu tagastamise tähtaeg on pikem kui neli aastat. Meie hinnangul on küsitav, kas selline ümberpööratud tõendamiskohustus on üldse põhiseaduspärane ja proportsionaalne meede. Me ei ole veendunud, et varjatud kasumieraldiste probleem on nii oluline probleem, mis õigustaks tõendamiskoomuse ümberpööramist. Samuti võib selle sättega kaasneda ettevõtjatele mainerisk. Risk seisneb selles, et ettevõtjaid, kes on seaduslikul teel andnud oma emaettevõttele laene pikema kui nelja aastase tagastamisperioodiga, hakkab avalikkus käsitlema kui maksupettureid. Lisaks kaasneb selle muudatusega ka maksurisk. Ettevõtjatel puudub kindlus, et laen, mille tagastamise tähtaeg on pikem kui 48 kuud, loetakse maksuhalduri poolt ikkagi laenuks, mitte kasumieraldiseks.

Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku mitte täiendada tulumaksuseadust §-ga 50².

2. Teavitamiskohustus

Rahandusministeeriumi ettepanekute nr 13 ja 14 kohaselt laiendatakse äriühingu teavitamiskohustust. Ettepaneku nr 13 kohaselt peab maksumaksja deklareerima maksukohustust mõjutavaid asjaolusid, sealhulgas võetud laenusid. Ettepaneku nr 14 järgi peavad äriühingud deklareerima ema- ja sõsarühingutele antud laenud ning selliste laenude tagastamise.

Ettevõtjate esindusorganisatsioonid on valmis toetama äriühingute teavitamiskohutuse laiendamist seoses laenudega, kui see teave aitab maksuhalduril senisest lihtsamini eristada laene varjatud kasumieraldistest. Samas juhime tähelepanu sellele, et teavituskohustuse suurendamisega kaasneb ka halduskoormuse kasv, mida ettepaneku selgituste juures ei ole kahjuks analüüsitud. Oleme saanud oma liikmetelt esmast tagasisidet, et kui äriühing peab iga kuu andma väga detailset infot laenude kohta (nt kontsernikonto kaudu liikuvad lühiajalised laenud iga tehingu lõikes), siis sellega kaasneks ettevõtjatele märkimisväärne halduskoormuse kasv. Seetõttu toetame teavituskohustuse laiendamist vaid juhul, kui maksuhaldurile esitatava teabe üldistusaste on mõistlikul tasemel ehk ei too kaasa ebamõistlikult suurt halduskoormuse kasvu.

Loodame, et peate võimalikuks meie kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta. Oleme valmis kohtuma ning oma seisukohti täpsemalt selgitama.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor
Toomas Tamsar, Eesti Tööandjate Keskliidu juhataja